

ЗМІСТ

Засідання тридцять п'яте, вечірнє *(Четвер, 25 квітня 2019 року)*

Внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення конкурентних умов виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії	...2
Голосування про включення законопроектів до порядку денного сесії	...21, 35
Прийняття Постанови «Про Звернення Верховної Ради України до Організації Об'єднаних Націй, Організації з безпеки і співробітництва в Європі, Ради Європи та їхніх парламентських асамблей, Європейського парламенту, Міжпарламентського союзу, парламентів та урядів держав – членів Європейського Союзу, Сполучених Штатів Америки, Канади, Північноатлантичного альянсу, дипломатичних представництв іноземних держав в Україні щодо злочинного рішення керівництва Російської Федерації про видачу російських паспортів громадянам України на тимчасово окупованих Росією територіях Донбасу»	...25
Розгляд проекту Закону «Про внесення змін до розділу XVII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про ринок електричної енергії»	...36

[Результати поіменної реєстрації](#)

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ТРИДЦЯТЬ П'ЯТЕ

*Сесійний зал Верховної Ради України
25 квітня 2019 року, 16 година*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги! Прошу заходити до залу і приготуватися до реєстрації. Хочу нагадати, що ми завершили на поправці 92. Так? Це поправка Левченка.

Колеги, хочу вам розповісти логіку нашої роботи ввечері. Після цього законопроекту... Увага, колеги! У нас є вже підготовлений проект постанови про звернення Верховної Ради України щодо незаконних дій Російської Федерації, а саме – рішення про видачу російських паспортів громадянам України. Тому після розгляду цього законопроекту я запропоную включити проект постанови до порядку денного для прийняття рішення. І якщо встигнемо, приймемо його сьогодні, бо потім аж два тижні чекати, колеги.

Після цього проекту закону на порядку денному стоять два євроінтеграційних законопроекти з блоку питань паливно-енергетичного комплексу. Сподіваюся, ми встигнемо їх розглянути, якщо будемо діяти злагоджено.

Передбачаю, що ми розпочнемо розгляд проекту постанови десь о 16.30. Я рахував поправки, що були озвучені. І тому прошу всіх: мобілізація о 16.30. Після цього законопроекту ми включаємо до порядку денного наше спільне звернення щодо незаконних дій російського агресора. А зараз прошу продовжити роботу над поправками. Але спочатку прошу провести реєстрацію для участі у вечірньому пленарному засіданні Верховної Ради України.

Отже, колеги, прошу зареєструватися.

Зареєстровано 355 народних депутатів. Вечірнє пленарне засідання Верховної Ради України оголошується відкритим.

Авторів поправок та голову комітету прошу приготуватися.

Нагадую, ми розглядаємо поправку 92 авторства Левченка. Прошу увімкнути мікрофон. Будь ласка, пане Юрію.

ЛЕВЧЕНКО Ю.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 223, м. Київ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Свобода»). Всеукраїнське об'єднання «Свобода», виборчий округ № 223, місто Київ. Вкотре моя поправка стосується одного з тих аспектів законопроекту, які нівелюють його позитивні елементи. Річ у тім, що в законопроекті передбачено, що аукціони вводитимуться лише для сонячних електростанцій потужністю понад 10 МВт та вітрових електростанцій потужністю понад 20 МВт. Це дає змогу великим електростанціям використовувати легальну схему уникнення аукціонів шляхом штучного розбивання станцій на декілька черг по 10-20 МВт кожна.

Тому я пропоную викласти цю норму в іншій редакції, визначивши, що вимога про участь у аукціоні має стосуватися електростанцій потужністю не більше 5 МВт, а не так, як пропонується – понад 10 МВт і понад 20 МВт. Для того, щоб не було змоги уникати аукціону і...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Додайте, будь ласка, 10 секунд.
Будь ласка, пане Олександрє.

ДОМБРОВСЬКИЙ О.Г., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки (одномандатний виборчий округ № 11, Вінницька область, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановний колего! Я вам пропоную прочитати редакцію законопроекту, підготовлену до другого читання. Пояснюю: сонячні проекти більше 1 МВт (увага! – 1 МВт) і проекти вітрової енергетики більше 5 МВт йдуть на аукціони з 1 січня 2020 року.

Та норма, яку ви щойно озвучили, містилася в редакції, підготовленій до першого читання, і до другого читання була змінена кардинально та принципово.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 92. Комітетом вона відхилена. Хто підтримує дану поправку, прошу голосувати.

«За» – 16.

Рішення не прийнято.

Поправка 94. Не наполягає.
Поправка 95. Не наполягає.
Поправка 98. Не наполягає.
Поправка 102. Не наполягає.
Яка? Поправка 100. Я перепрошую, зараз повернуся.
Отже, поправка 100. Будь ласка, Войціцька.

ВОЙЦІЦЬКА В.М., секретар Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Шановні колеги! Даною поправкою пропонується у всій системі, яка стосується аукціонів на відновлювані джерела енергії, ще чомусь вклинити і Державне агентство з енергоефективності та енергозбереження України, що є абсолютно зайвим. Але я хотіла би наголосити на іншому.

Нам тут просто системно брешуть. Брешуть про те, що необхідно вводити аукціони лише з 1 січня 2020 року, що раніше це зробити неможливо. Хочу вам нагадати, що законопроект мого колеги Лева Підлісецького був внесений ще минулого року. Якщо б у нас не було тисячі і однієї робочої групи, всіх цих обговорень, ми могли б ці аукціони ввести ще з 1 січня 2019 року. Сьогодні на сонці заробляють близько 25 відсотків річних в євро і 15 – на вітру.

У мене просте запитання. Шановні українці, ви отримуєте зарплати в євро? Ви можете собі дозволити, наприклад, заробляти такі величезні гроші, отримуючи відсотки від своїх вкладень, інвестицій? Вам держава їх може гарантувати деінде? Ні. Вас обманюють. І обманюють в тому, що розповідають, що це неможливо зробити...

Веде засідання заступник Голови Верховної Ради України
СИРОЇД О.І.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, додайте 30 секунд.

ВОЙЦІЦЬКА В.М. І що неможливо ввести аукціони, які вже в усьому світі запроваджені, наприклад, з 1 липня 2019 року.

Хочу нагадати, що ми сьогодні в Україні платимо найвищий тариф на сонце і найвищий тариф на вітер, набагато більше, ніж

у заможній Німеччині. Це абсолютна ганьба, як вас сьогодні всіх обманюють.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу першого заступника голови комітету відповісти.

ДОМБРОВСЬКИЙ О.Г. Шановна пані Войціцька! Насамперед хочу вам щиро подякувати за дуже коректне і моральне ставлення до мене як до колеги. Якщо хтось говорить про брехню, я можу дуже багато розказати: хто бреше, як бреше і в якому місці цього залу сидить. Але з цієї трибуни, з точки зору політичної і моральної коректності, я робити цього не буду.

Друга позиція. Я не пам'ятаю поправки пані Войціцької, якою б пропонувалося «зелений» тариф чи будь-яку іншу модель відв'язати від курсу євро або скасувати це. Ви спочатку попрацюйте, внесіть її, а потім починайте говорити, хто бреше в цьому залі (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Прошу поправку 100 поставити на підтвердження.

«За» – 31.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 101 народного депутата... Вона врахована.

Поправка 102. Не наполягає.

Поправка 103. Наполягає. Прошу, народний депутат Кацер-Бучковська.

КАЦЕР-БУЧКОВСЬКА Н.В., *голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»).* Колеги, дуже важлива поправка. Я вважаю, що Кабінет Міністрів, встановлюючи квоти, скільки кожного року має бути аукціонів на «зелену» енергетику, має насамперед керуватися Енергетичною стратегією України на період до 2035 року і Угодою про асоціацію, якою Україна взяла на себе зобов'язання досягнути 11 відсотків «зеленої» енергетики в кінцевому споживанні. Тому вважаю, що два цих важливих програмних документи потрібно включити до цього законопроекту, який буде орієнтиром для Кабінету Міністрів, який буде

гарантією того, що ці аукціони будуть проводитися, адже є ризик того, що вони в принципі проводитися не будуть. Також це буде гарантією виконання наших зобов'язань перед європейським енергетичним співтовариством та Європейським Союзом. Тому наполягаю на прийнятті цієї поправки.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу першого заступника голови комітету прокоментувати.

ДОМБРОВСЬКИЙ О.Г. Прошу поставити на голосування. Комітет відхилив цю поправку.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу голосувати.

«За» – 28.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 105 народного депутата Рябчина. Прошу.

РЯБЧИН О.М., *голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»).* Фракція «Батьківщина», Донеччина. Моєю поправкою встановлюється відповідальність профільного міністра – за це відповідає Міністерство енергетики та вугільної промисловості України, – у разі, якщо вони зривають виконання цього законопроекту і не вносять подання про встановлення щорічних квот, щоб можна було провести аукціони з їх розподілу серед виробників «зеленої» енергії. Так і зазначено: «У разі порушення строків встановлення або не встановлення щорічних квот за дорученням Прем'єр-міністра України може бути розпочато дисциплінарне провадження стосовно керівника центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в електроенергетичному комплексі».

Якщо цей законопроект буде прийнято, і у міністра не буде бажання розвивати відновлювані джерела енергії або він перешкоджатиме певним процесам, то принаймні Прем'єр-міністр зобов'язаний буде винести йому догану, що є політично не дуже привабливим для будь-якого міністра. Це інструмент впливу, зокрема бізнесу

і асоціацій, на міністра, який виступатиме проти розвитку «зеленої» енергетики.

Прошу підтримати мою поправку.

ДОМБРОВСЬКИЙ О.Г. Комітет відхилив цю поправку. Прошу поставити на голосування.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу голосувати.

«За» – 23.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 108. Не...

Поправка 107. Будь ласка, народний депутат Вікторія Войціцька.

ВОЙЦІЦЬКА В.М. Шановні колеги! Прошу поставити дану поправку на підтвердження та не підтримувати її.

Хочу також продовжити дискусію стосовно введення аукціонів на «зелену» енергетику. Нагадую вельмишановному першому заступнику голови профільного комітету, що у мене були відповідні поправки, і я на них наполягала, але вони, на жаль, були відхилені комітетом, про введення аукціонів саме з 1 квітня 2019 року.

Вважаю, що недоцільно говорити про те, що неможливо ввести аукціони раніше, ніж 1 січня 2020 року. Український споживач не може оплачувати сьогоднішні надприбутки конкретних олігархів, які, до речі, якраз і забезпечать собі найбільші статки протягом 2019 року, використавши майже всі потужності, які можна реалізувати для того, щоб не ставити під загрозу нашу енергетичну систему. До речі, ми про це говорили на засіданні комітету, що сьогоднішні темпи розвитку «зеленої» енергетики ставлять під загрозу всю нашу енергосистему. І Служба безпеки України про це також, до речі, неодноразово говорила.

Тому закликаю зал не підтримувати даний законопроект, якщо він не буде врегульовувати ключове питання – введення аукціонів з 1 липня 2019 року, це крайня дата.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу першого заступника голови комітету прокоментувати.

ДОМБРОВСЬКИЙ О.Г. Пані Вікторіє, дуже дякую.

Але я хочу вам нагадати, що сьогодні не 1 квітня, а 25-те, якщо ми говоримо про вашу поправку. Це правда. Але ми говорили про курс євро, і я казав про поправку щодо прив'язки «зеленого» тарифу до курсу євро, якої не було. Тому давайте не будемо займатися інсинуаціями.

Дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу поставити на підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 20.

Рішення не прийнято.

Рухаємося далі.

Наступна поправка 108. Не наполягає.

Поправка 110. Народний депутат Рябчин.

РЯБЧИН О.М. Фракція «Батьківщина», Донеччина. Модель аукціонів стосується декількох типів генерацій – це сонце і вітер, які йдуть на аукціони, але також є певні квоти для біогазу, біомаси та квоти для гідро- і геотермальної енергії.

Моя поправка спрямована на те, щоб зробити ці види енергії конкурентоздатними, щоб вони не загубилися серед обсягу електроенергії, що виробляється з сонця і вітру. Ми розуміємо, що біомаса і біогаз, на превеликий жаль, розвиваються не так добре, як інші види генерацій, але Україна як аграрна країна має величезний потенціал. Тому є пропозиція щодо встановлення окремих квот і проведення окремих аукціонів саме за цими напрямками, для того щоб Україна ставала більш розвиненою в цьому плані. Тим паче біогаз та біомаса можуть замінити російський газ або газ з інших країн, який наразі споживається в Україні. Це газ російського походження, незважаючи на те, якому суб'єкту ми платимо.

Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Прошу першого заступника голови комітету прокоментувати.

ДОМБРОВСЬКИЙ О.Г. Прошу поставити на голосування.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу голосувати.

«За» – 11.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 111. Ви не наполягаєте.

Поправка 117. Народний депутат Белькова. Не наполягаєте?

Поправка 119. Не наполягає.

Поправка 121. Народний депутат Рябчин.

Поправка 120. Прошу...

Добре. Давайте спочатку народний депутат Мартовицький, і потім народний депутат Белькова. Прошу.

МАРТОВИЦЬКИЙ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки (одномандатний виборчий округ № 36, Дніпропетровська область, самовисуванець). Дякую, пані Оксано. Хочу звернути увагу своїх колег на те, що ця поправка спрямована на погіршення регулювання у сфері кредитування будівництва об'єктів відновлюваної енергетики.

Річ у тім, що законопроект встановлює систему стимулювання розвитку відновлюваних джерел енергії за принципом: або за «зеленим» тарифом, або за аукціонною ціною. Тож норма щодо початку аукціонів з 1 липня 2019 року – це відсутність «зеленого» тарифу для виробників, які на момент прийняття законопроекту отримали кредитне фінансування. Відповідно втрата «зеленого» тарифу виключає можливість реалізації проектів та повернення отриманих кредитів.

Тобто ми зараз свідомо вводимо норму, завдяки якій наші міжнародні фінансові партнери не отримають повернення наданих нам кредитів. Це дискредитація держави. Цього не можна допустити. Тому прошу поставити поправку 120 на підтвердження та закликаю колег не підтримувати її.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу, народний депутат Белькова.

БЄЛЬКОВА О.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановна пані головуєча! Шановні колеги! Я дуже здивована подібним трактуванням моєї поправки. Наполягаю на тому, що ніяка це не дискредитація. Цією поправкою, навпаки, надається Кабінету Міністрів змога оголосити аукціони для тих, хто бажає, не зобов'язаний, а має намір взяти участь в аукціоні найближчим часом, протягом наступних шести місяців. Чому ж їй чиниться такий опір? Якщо провести ці аукціони, то відразу стане очевидним, наскільки завищено нинішній «зелений» тариф і як багато є нових інвесторів, які сьогодні прагнуть прийти в Україну і запропонувати українським споживачам більш вигідні умови.

Наполягаю, ця поправка має бути підтримана. Якщо цього не станеться, як член цього комітету прошу вас не підтримувати законопроект.

ГОЛОВУЮЧА. Пане Домбровський, ви будете коментувати?

ДОМБРОВСЬКИЙ О.Г. Шановні колеги! Хочу, щоб ми зрозуміли одну дуже просту річ: сьогоднішній «зелений» тариф дійсно є одним із найвищих. Саме тому ми переходимо на форму аукціону і зменшуємо «зелений» тариф, бо український споживач сьогодні не має змоги нести таку тяжку ношу на своїх плечах. Законопроект, який ми розглядаємо, навіть якщо він буде проголосований і прийнятий, не є ідеальним. Але якщо він не буде прийнятий, ми матимемо катастрофічну ситуацію в українській енергетиці, якщо ми залишимо сьогодні все як є.

Прошу поставити на підтвердження.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 83.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 121. Народний депутат Рябчин.

РЯБЧИН О.М. Фракція «Батьківщина», Донецчина. Так, дійсно, одне з ключових питань – коли слід запроваджувати аукціони. Це одна з ключових поправок, над якою було зламано багато списів на засіданні комітету. Взагалі є питання до аукціонів. Я підтримую перехід до аукціонів, однак є один недолік порівняно з тією моделлю, яка зараз працює.

Так, «зелені» тарифи завищені, і треба їх зменшувати. Але перехід до «зелених» аукціонів надає забагато важелів саме виконавчій владі. У ринку є побоювання, що шляхом впливу на міністра, шляхом впливу на виконавчу владу великих корпорацій, певні процеси розвитку «зеленої» генерації можуть бути призупинені. Але я підтримую: нехай краще у нас заробляють на «зеленій» генерації, нехай розвиваються екологічно чисті альтернативні джерела енергії, які потім будуть використовувати наші діти, аніж енергія, яка забруднює довкілля.

У моїй поправці пропонується проводити аукціони не рідше, ніж два рази на рік. Зараз аукціони зобов'язані проводити двічі на рік. Але одне з ключових застережень, і багато моїх колег його підтримують, це занадто багато важелів, які надаються виконавчій владі, що може створити перепони для розвитку «зеленої» генерації.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу першого заступника голови комітету прокоментувати.

ДОМБРОВСЬКИЙ О.Г. Прошу поставити на голосування. Комітет її відхилив.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу голосувати.

«За» – 35.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 122. Не наполягає.

Поправка 123. Народний депутат Єфімов. Будь ласка.

ЄФІМОВ М.В., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань промислової політики та підприємництва (одномандатний виборчий округ № 48, Донецька область, самовисуванець). Хочу звернутися до головуючої щодо поправки 85, автором

якої є доповідач, і запропонувати редакційне уточнення, яке ми напрацьовували з представниками профільних асоціацій та політичних сил. Дозвольте зачитати уточнену редакцію поправки 85.

«Для набуття права на підтримку суб'єкти господарювання, які мають намір виробляти електричну енергію з енергії вітру або сонячного випромінювання, зобов'язані брати участь в аукціоні, якщо такі суб'єкти господарювання мають намір виробляти електричну енергію на об'єктах електроенергетики або чергах (пускових комплексах) об'єктів електроенергетики, встановлена потужність яких становить: для об'єктів, що виробляють електричну енергію з енергії вітру (крім об'єктів з трьома вітротурбінами незалежно від встановленої потужності таких турбін), – більше 5 МВт; для об'єктів, що виробляють електричну енергію з енергії сонячного випромінювання, – більше 1 МВт».

Я звертаюся до... Ми можемо це поставити чи...

ГОЛОВУЮЧА. Прошу першого заступника голови комітету прокоментувати.

ДОМБРОВСЬКИЙ О.Г. Я як автор цієї поправки не заперечую проти такої редакції. Якщо зал підтримає – будь ласка. Прошу поставити на голосування.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу голосувати.

«За» – 66.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 124. Не наполягає народний депутат.

Поправка 127. Не наполягає.

Поправка 128. Не наполягає.

Поправка 130. Народний депутат Левченко. Будь ласка.

ЛЕВЧЕНКО Ю.В. Дякую. Всеукраїнське об'єднання «Свобода», виборчий округ № 223, місто Київ. Пропозиція щодо встановлення банківської гарантії для участі в аукціонах у розмірі 5 тисяч євро за 1 МВт є недоцільною і потребує зміни.

По-перше, запропонований розмір гарантії не відповідає світовій практиці. По-друге, що найважливіше, низькі вимоги до банківської

гарантії можуть нести ризик участі в аукціонах підставних компаній та імітації конкуренції в перші роки проведення аукціонів. Власне кажучи, як повсякчасна імітація конкуренції в державних закупівлях, зокрема зараз, хоча у нас нібито є система *ProZorro*.

Тому, враховуючи вищезазначене, пропоную передбачити банківську гарантію у розмірі 10 тисяч євро за 1 МВт, тобто в 2 рази більше ніж те, що пропонується в першому читанні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу першого заступника голови комітету прокоментувати.

ДОМБРОВСЬКИЙ О.Г. У нас дійсно застава для участі в аукціонах становить 5 тисяч євро за 1 МВт, а для компанії, що виграла – ще плюс 15 тисяч євро.

На нашу думку, ми радилися в комітеті, дискутували, аналізували аналогічний досвід країн Європейського Союзу, сума в 20 тисяч євро застави за 1 МВт для компанії, яка виграла аукціон, є достатньою для того, щоб вона взяла на себе зобов'язання і побудувала. Тому комітет відхилив цю поправку.

Прошу поставити на голосування.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо.

Будь ласка, прошу поставити на голосування.

«За» – 29.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 131. Пані Белькова не наполягає.

Поправка 136 пані Кацер-Бучковської. Будь ласка, увімкніть мікрофон.

КАЦЕР-БУЧКОВСЬКА Н.В. Колеги, моя поправка стосується ситуації, коли в аукціоні бере участь один учасник. Вважаю, що такий аукціон повинен бути проведений, оскільки ми не можемо гарантувати, що в усіх генераціях буде конкуренція. Це ілюзія, що є велика конкуренція на цьому ринку, в різних районах і в різних потужностях.

Тому вважаю, що ми не повинні обмежувати конкуренцію, і ми не повинні обмежувати учасників. Вони повинні мати змогу брати участь в аукціоні, навіть якщо там лише один учасник. Ми не маємо давати змогу відмінити цей аукціон, якщо з'явилося більше учасників.

Прошу підтримати мою поправку для того, щоб ми все-таки проводили ці аукціони, а не визнавали їх недійсними.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу визначитися щодо... Вибачте. Будь ласка, коментар першого заступника голови комітету.

ДОМБРОВСЬКИЙ О.Г. Саме форма конкурентного аукціону, жорсткого конкурентного аукціону, може визначати мінімальну ціну. З цього приводу в нас відбулася дискусія, і ми вважаємо цю норму неправильною, тому що це дасть змогу шляхом певних інсинуацій на 20 років залишити формулу «зеленого» тарифу для окремих учасників так званого аукціону. Тому комітет її відхилив.

Прошу поставити на голосування.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, прошу визначитися.

«За» – 23.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 139. Івченко не наполягає.

Мартовицький, ви не наполягаєте? Поправка 142. Пане Мартовицький, будь ласка.

МАРТОВИЦЬКИЙ А.В. Дякую. Пропоную, щоб норма виглядала наступним чином: «За результатами проведених аукціонів з розподілу щорічної квоти підтримки у відповідному році суб'єкт господарювання самостійно або разом з іншими суб'єктами господарювання, з якими має спільного кінцевого бенефіціарного власника (контролера), не має права отримати більш як 35 відсотків обсягу щорічної квоти підтримки відповідного року».

Прошу поставити мою поправку на голосування.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, коментар представника комітету.

ДОМБРОВСЬКИЙ О.Г. Шановні колеги! Ми також дискутували з приводу цієї норми. Якщо ми говоримо про ефективний аукціон, про конкурентну ціну і про суттєве зменшення ціни для споживача, про що тут заявляють політики, то 25 відсотків – це набагато конкурентніше, а значить є можливість отримати кращу ціну, дешевшу ціну в процесі аукціону. Тому ми прийняли таке рішення.

Прошу поставити на голосування.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Прошу визначатися щодо поправки 142.

«За» – 36.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 147. Народний депутат Левченко наполягає. Прошу.

ЛЕВЧЕНКО Ю.В. Всеукраїнське об'єднання «Свобода», виборчий округ № 223, місто Київ. Моя поправка, знову-таки, стосується питання додаткової безвідкличної банківської гарантії. Ми це вже обговорювали. На жаль, моя попередня поправка не була врахована. Я підозрюю, що ця теж не буде підтримана.

Але я хотів би звернути увагу на слова доповідача з приводу того, що цей законопроект потрібен і так далі. Хочу звернутися до нього і до більшості, яка поки є в цій Верховній Раді, з проханням не займатися відвертим шантажем.

Що відбувається? Розуміючи, що справді потрібно розібратися із завищеним «зеленим» тарифом, ви говорите так: або ми приймаємо цей недосконалий законопроект, або у нас взагалі буде катастрофа і таке інше, тому що не буде зменшено абсолютно абсурдний «зелений» тариф. Це відвертий шантаж і абсурдна постановка питання.

Чому не ухвалити нормальний закон одразу, без усіх цих «підводних каменів», який би розв'язував проблему, але не містив би в собі негативних елементів? Лише для того, щоб подарувати щось Рінату Леонідовичу і його співтоваришам, так? Ну, вибачте, це не позиція відповідального українського політика, це...

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, коментар представника комітету.

ДОМБРОВСЬКИЙ О.Г. У мене складається таке враження, що вам Рінат Леонідович доплачує за рекламу в залі Верховної Ради і перед усім українським суспільством (*Оплески*). Повірте мені, і я думаю, що всі розуміють, що сьогодні сотні компаній працюють в галузі відновлюваної енергетики.

Стосовно вашої поправки я давав пояснення, комітет детально її опрацював і відхилив. Прошу поставити на голосування.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу визначатися щодо цієї поправки.

«За» – 15.

Поправку відхилено.

Колеги, якщо я правильно розумію, то ми завершуємо розгляд поправок і наближаємося до кінця. Прошу повертатися до сесійного залу, тому що буквально за декілька хвилин відбудеться голосування. Якщо я правильно розумію...

Яка? Ви наполягаєте, пане Рябчин? Поправка 176.

Будь ласка, пану Рябчину слово.

РЯБЧИН О.М. Фракція «Батьківщина», Донеччина. Є певні речі, які я критикував у цьому законопроекті. Однак цей законопроект має і низку позитивних моментів, один з них – це вирішення питання щодо енергетичних кооперативів. Дякую колегам, які підтримали включення кооперативів і де-факто прирівняння їх до малих споживачів.

Енергетичний кооператив – це організація людей, яка дозволяє консолідувати ресурси і спрямувати їх на розв'язання спільних енергетичних проблем. Де-факто це дозволяє громадянам забезпечити всі свої потреби, як індивідуальні, так і спільні, пов'язані зі споживанням енергії, тепла, палива, наданням послуг, пов'язаних з енергоефективністю, виробництвом електроенергії, практичним збутом будь-яких джерел.

Закликаю українців об'єднуватися в енергетичні кооперативи. У разі, якщо цей законопроект буде підтриманий і поправки, які були раніше збиті, не зруйнують логіку, спрямовану на підтримку енергетичних кооперативів, розвитку коопераційного руху в Україні буде надано, скажімо так, гарний поштовх. І я сподіваюся, це стане гарним прикладом інвестування...

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо.

Будь ласка, коментар першого заступника голови комітету.

ДОМБРОВСЬКИЙ О.Г. Я дякую Олексію Рябчину, тому що форма енергетичного кооперативу дійсно є важливою і перспективною. У тій частині, де комітет вважав це ефективним, ми включили його пропозицію, вона в другому читанні є. У даному випадку ми прийняли рішення відхилити цю поправку. Сподіваюся, Олексій погоджується з цим.

ГОЛОВУЮЧА. Не наполягаєте? Дуже дякую, шановний...

Наступна поправка 177. Будь ласка, вам слово.

РЯБЧИН О.М. Фракція «Батьківщина», Донеччина. Я лише хочу додати, що, на превеликий жаль, в Україні лише 12 відсотків енергії з відновлюваних джерел виробляється саме малими споживачами, а 88 – великими гравцями. Тому я і багато моїх колег сконцентрувалися саме на підтримці малих споживачів, малих гравців, тому що це загальна логіка відновлюваних джерел енергії: локально вироблено – локально спожито.

Енергетичні кооперативи це взагалі базис. Наприклад, в Німеччині у 2012 році (у мене є статистика) більш ніж тисячею енергетичних кооперативів було вироблено 46 відсотків встановленої сонячної потужності.

До речі, Четвертий енергетичний пакет ЄС «Чиста енергія для всіх європейців» містить низку стимулів саме для малих споживачів для участі в енергетичних кооперативах. Тому подальша законотворча діяльність, подальша підтримка «зеленої» генерації має бути спрямована саме на малих споживачів. І для нас це буде викликом, сподіваюся, ще для цього парламенту, покращити ситуацію в цьому напрямі.

ГОЛОВУЮЧА. Ви не наполягаєте на голосуванні.

Поправка 227 ваша. Наполягаєте на слові? Дуже дякую.

Наступна поправка 231 Мартовицького. Пане Мартовицький, поправка 231! Не наполягаєте, я так розумію. Наполягаєте? Я не бачу. Ні. Дякую.

Поправка 232. Пан Рябчин не наполягає.

Поправка 235. Не наполягає.

Пане Олександрє, готуйтеся підсумовувати зараз.

Поправка 240. Войціцька. Пані Войціцька, поправка 240! Не наполягаєте. О'кей.

Поправка 250. Войціцька. Не наполягає.

Яка? Я могла не помітити. Будь ласка, пану Левченку увімкніть мікрофон.

ЛЕВЧЕНКО Ю.В. Всеукраїнське об'єднання «Свобода», виборчий округ № 223, місто Київ. Це моя остання поправка, яка теж стосується, власне кажучи, прибирання відповідних преференцій для пана Ахметова. І я хотів би відповісти доповідачу на його «єрничество» з трибуни про якусь там рекламу для Ахметова і так далі.

Знаєте, ви не маєте права взагалі щось таке говорити, тому що ви, ваша влада олігархічна, сьогодні влаштувала бенефіс Ахметова, коли Антимонопольний комітет передав йому два обленерго, чим ще більше зцементував його монополію. Ваш Антимонопольний комітет, який до антимонопольного законодавства не має жодного стосунку. Він до боротьби з монополією має приблизно таке ж відношення, як до балету – цей Антимонопольний комітет.

А тепер ви у Верховній Раді проштовхуєте законопроект, яким замість того, щоб розібратися з абсолютно антинародними «зеленими» тарифами, що вимивають сотні мільйонів з державного бюджету, навпаки дозволяєте й далі ці сотні мільйонів вимивати. Тому ви не «єрничайте». Ви не «єрничайте», тому що ви працюєте на олігархат замість того, щоб працювати на український народ, і робили це останніх чотири роки. Час вже розпускатися цій злочинній Верховній Раді.

ДОМБРОВСЬКИЙ О.Г. Дякую за те, що ви одночасно ставите запитання і самі ж на нього відповідаєте. Законодавці не можуть впливати на Антимонопольний комітет. Я як народний депутат України, так само, як і ви, не маю жодного стосунку до Антимонопольного комітету, до рішень, які вони приймають. Я думаю, що вам треба почитати Конституцію, почитати відповідні закони про повноваження Антимонопольного комітету, межі його відповідальності та про межі відповідальності українського парламенту, щоб не ставити запитань,

які не входять до нашої компетенції, компетенції народних депутатів України, Верховної Ради.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України

ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 241. Комітет її відхилив. Хто підтримує, прошу проголосувати. Голосуємо!

«За» – 17.

Рішення не прийнято.

Колеги, заключна поправка 242. Прошу всіх заходити до залу. Войцицькій, будь ласка, увімкніть мікрофон.

ВОЙЦИЦЬКА В.М. Прошу поставити поправку на підтвердження і не голосувати за неї.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, пане Олександрє. Поправка 242.

ДОМБРОВСЬКИЙ О.Г. Я думаю, що можна... Поставте на підтвердження.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, ставлю на підтвердження поправку 242.

Хто підтримує, прошу проголосувати. Комітет її врахував. Це остання поправка.

«За» – 41.

Рішення не прийнято.

Отже, колеги, ми завершили розгляд поправок. Зараз я надаю слово першому заступнику голови комітету – 3 хвилини, щоб він скорегував процес голосування, і через 3 хвилини ми переходимо до прийняття рішення. Хочу наголосити, що після цього у нас буде голосування про включення до порядку денного проекту постанови про звернення до міжнародних організацій з приводу агресивних дій Російської Федерації на окупованих територіях. Потім ми розглянемо законопроекти з блоку питань паливно-енергетичного комплексу, що необхідні для євроінтеграції. Тому моє велике прохання, після

голосування не розходитися, а залишатися в залі і брати участь у роботі Верховної Ради.

Зараз Домбровський нам запропонує, як краще голосувати, і через 2-3 хвилини ми переходимо до прийняття рішення. Прошу голів фракцій і секретаріат запросити народних депутатів до залу.

Пане Домбровський, будь ласка.

ДОМБРОВСЬКИЙ О.Г. Шановний пане головуєчий! Шановні колеги! Прошу всіх сконцентруватися і дещо заспокоїтися. Для того, щоб ніхто нікого не звинувачував у лобізмі або в будь-яких інсинуаціях стосовно прийняття чесного, прозорого, конкурентного, аукціонного законопроекту про розвиток відновлюваної енергетики, я просив би ще раз повернутися до чотирьох поправок, з приводу яких до мене підходили народні депутати.

Поправка 85. Це моя поправка, про яку говорив пан Єфімов. Також слід ще раз поставити на голосування поправку 120, на якій наполягала пані Белькова, і ще одну дуже важливу поправку (я є її автором), яка стосується малої генерації, де йдеться про 50 КВт. Це поправка 24.

Друзі, хочу, щоб ви мене дуже уважно послушали. Я наполягаю на тому, щоб поправка 24, яка стосується підтримки малої генерації для домогосподарств, була проголосована. Якщо вона буде відхилена, ми повертаємося до норми першого читання, це зовсім інша модель. Тобто у нас розбалансовується законопроект.

Тому я наполягаю і дуже прошу підтримати поправку 24, яка є принциповою, стосовно підтримки малої генерації. Всі захисники малої розподіленої генерації... Ми сьогодні маємо 30 КВт, а цим законопроектом ми даємо змогу мати 50 КВт. Прошу цю поправку поставити на голосування і підтримати.

Тому поправки Максима, пані Белькової, і я бачу, піднімає руку Артур Володимирович. Він пояснить, і потім ставимо на голосування в цілому.

Дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, колеги, план роботи такий: спочатку проголосуємо за повернення до тих поправок, які назвав Домбровський, потім поставимо їх на підтвердження, і далі голосування за законопроект.

Прошу всіх зайти до залу і зайняти робочі місця. Бачу, багато розійшлося народних депутатів. Колеги, поверніться до залу, будь ласка. Поверніться до залу. Я буду ставити, власне, ті поправки, які Домбровський назвав для стенограми. Так? Ви назвали?

ДОМБРОВСЬКИЙ О.Г. Поправки 24, 43, 85, 120.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, колеги, я ставлю на голосування пропозицію про повернення до тих поправок, які для стенограми озвучив перший заступник голови комітету Домбровський Олександр Георгійович.

Прошу приготуватися до голосування. Прошу підтримати повернення до поправок. Прошу голосувати і підтримати. Голосуємо! Прошу голосувати. Підтримуємо! Голосуємо, колеги.

«За» – 242.

Рішення прийнято.

Повернулися.

Тепер ставлю на підтвердження поправки, які назвав під стенограму перший заступник голови комітету. Прошу проголосувати. Прошу підтримати.

Прошу голосувати за підтвердження. Прошу підтримати.

«За» – 226.

Рішення прийнято.

Тепер ставлю на голосування проект закону [№ 8449-д](#) в другому читанні та в цілому. Прошу голосувати. Голосуємо! Підтримуємо. Прошу підтримати. Голосуємо!

«За» – 251.

Рішення прийнято, колеги. Вітаю!

У нас є концентрація в залі. Не розходьтесь, у мене велике прохання.

Наступний – проект постанови проти російської агресії. Ще 2-3 хвилини просить комітет, тому ми ще один законопроект розглянемо, а потім – проект постанови про агресію з боку РФ. Не розходьтесь.

Колеги, увага! Велике прохання від комітету зараз включити до порядку денного сесії проект Постанови «Про проведення парламентських слухань на тему: «Сучасний стан та актуальні завдання державної політики України у сфері енергетичної безпеки». Не потребує включення? Не потребує.

Колеги, зараз увага! Не розходьтесь, я вас прошу. Зараз я поставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного сесії для прийняття рішення проекту Постанови «Про Звернення Верховної Ради України до Організації Об'єднаних Націй, Організації з безпеки і співробітництва в Європі, Ради Європи та їхніх парламентських асамблей, Європейського парламенту, Міжпарламентського союзу, парламентів та урядів країн ЄС, США, Канади, Північноатлантичного альянсу, дипломатичних представництв іноземних держав в Україні щодо злочинного рішення керівництва Російської Федерації про видачу російських паспортів громадянам України на окупованих Росією територіях Донбасу» ([№ 10259](#)).

Колеги, ми не можемо чекати ще два тижні. У мене є прохання сьогодні включити його до порядку денного сесії для прийняття рішення, щоб ми не чекали ще два тижні. Проект постанови № 10259. Прошу проголосувати за включення до порядку денного сесії для прийняття рішення. Прошу підтримати. Голосуємо! Підтримуємо.

«За» – 177.

Рішення не прийнято.

Колеги, люди розгубилися. Прошу всіх сконцентруватися. Ми зараз розглядаємо пропозицію від групи народних депутатів на чолі з Головою Верховної Ради про звернення Верховної Ради України до міжнародних організацій із засудженням рішення Російської Федерації про видачу російських паспортів громадянам України.

Очевидно, не зорієнтувалися. Колеги, прошу сконцентруватися і взяти участь у голосуванні. Я ще раз поставлю. Прошу всіх повернутися до залу. Йдеться про національні інтереси України і позицію Верховної Ради України.

Прошу показати попереднє голосування по фракціях і групах.

«Блок Петра Порошенка» – 67, «Народний фронт» – 56, «Опозиційний блок» – 0, «Самопоміч» – 11, Радикальної партії Олега Ляшка – 16, «Батьківщина» – 6, «Воля народу» – 2, «Партія «Відродження» – 3.

Колеги, не жартуйте, поверніться до залу.

Я ще раз ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного сесії для прийняття рішення проекту постанови про звернення Верховної Ради України до ООН, ОБСЄ щодо злочинного рішення керівництва Російської Федерації про видачу російських паспортів громадянам України на окупованих Росією територіях Донбасу. Прошу проголосувати. Прошу підтримати.

Хлопці, голосуємо! Дубневич! Заходьте до залу! Це проти російської агресії. Я вас дуже прошу, хлопці! Прошу проголосувати і підтримати. Голосуємо! Підтримуємо.

«За» – 198.

Рішення не прийнято.

У чому річ, друзі? Колеги, давайте... Не встигли, добре.

Прошу секретаріат і голів фракцій запросити народних депутатів до залу. Так не може бути, колеги. Я дуже прошу... Зараз зачитаю по фракціях. Не виходьте із залу, це безвідповідально. Ми спеціально чекали на це звернення, щоб сьогодні за нього проголосувати.

«Блок Петра Порошенка» – 79 (має бути більше), «Народний фронт» – 61. Мобілізуємося! «Опозиційний блок» – 0, «Самопоміч» – 11. Може, є якісь застереження? Ви скажіть. Радикальної партії Олега Ляшка – 15, «Батьківщина» – 6. Можна більше! «Воля народу» – 3. Колеги, можна більше. «Партія «Відродження» – 4 і позафракційні – 19.

Прошу всіх змобілізуватися. Прошу всіх зайти до залу і приготуватися до голосування. Ми чекали найвищої концентрації. Прошу вас зараз зайняти робочі місця.

Готові? Всі зайшли? Всі встигають? Я ще раз поставлю на голосування цю пропозицію. До речі, хочу нагадати, відповідно до Регламенту я можу кілька разів ставити на голосування пропозицію про включення законопроекту до порядку денного сесії для прийняття рішення. Дуже прошу всіх зайняти робочі місця і підтримати, колеги. Це авторитет України, це підтримка наших громадян на окупованих територіях.

Отже, прошу підтримати пропозицію про включення до порядку денного сесії для прийняття рішення проекту Постанови «Про Звернення Верховної Ради України до Організації Об'єднаних Націй, Організації з безпеки і співробітництва в Європі, Ради Європи та їхніх парламентських асамблей, Європейського парламенту, Міжпарламентського союзу, парламентів та урядів країн ЄС, США, Канади,

Північноатлантичного альянсу, дипломатичних представництв іноземних держав в Україні щодо злочинного рішення керівництва Російської Федерації про видачу російських паспортів громадянам України на окупованих Росією територіях Донбасу» (№ 10259). Прошу проголосувати. Прошу підтримати включення до порядку денного сесії для прийняття рішення.

Колеги, голосуємо. Кожен голос! Я прошу, хлопці. Голосуємо! Голосуємо, колеги. Кожен голос! Підтримуємо. Увага! Голосуємо!

«За» – 215.

Рішення не прийнято.

Я поставлю ще раз, це повністю відповідає Регламенту. Подивіться, будь ласка, кого немає поруч, і запросіть. Зайшло двоє народних депутатів, цього замало. Не виходьте, будь ласка, із залу, сядьте на місця.

Отже, по фракціях і групах.

«Блок Петра Порошенка» – 86, «Народний фронт» – 63, «Опозиційний блок» – 0, «Самопоміч» – 14, Радикальної партії Олега Ляшка – 17, «Батьківщина» – 7, «Воля народу» – 3. Підтримайте, друзі! Ярославе Москаленко, підтримайте, будь ласка. «Партія «Відродження» – 3, позафракційні – 22.

Колеги, 11 голосів. Будь ласка, зайдіть до залу. Колеги, ми не можемо цього не прийняти. Прошу всіх заходити до залу. Допоможіть, голови фракцій, змобілізуйте народних депутатів. Зараз я ще раз поставлю цю пропозицію, після чого ми перейдемо до розгляду проекту постанови. Прошу всіх максимально змобілізуватися. Прошу народних депутатів з «Волі народу» підтримати. Отже, всі на місцях, колеги? Можемо голосувати? Приготувалися?

Ставиться на голосування пропозиція про включення до порядку денного сесії для прийняття рішення проекту Постанови «Про Звернення Верховної Ради України до Організації Об'єднаних Націй, Організації з безпеки і співробітництва в Європі, Ради Європи та їхніх парламентських асамблей, Європейського парламенту, Міжпарламентського союзу, парламентів та урядів країн ЄС, США, Канади, Північноатлантичного альянсу, дипломатичних представництв іноземних держав в Україні щодо злочинного рішення керівництва Російської Федерації про видачу російських паспортів громадянам України

на окупованих Росією територіях Донбасу» (№ 10259). Прошу проголосувати. Прошу підтримати, колеги. Кожен голос є надважливим. Уважно голосуємо. Колеги, біля першого заступника голови комітету Домбровського, прошу проголосувати. Припиніть дискусії! Голосуємо! Підтримуємо, колеги. Поверніться на місце. Голосуємо! Прошу підтримати. Олексію, голосуємо! Підтримуємо. Олексію, голосуємо! Рябчин!

«За» – 232.

Рішення прийнято. Вітаю вас!

Переходимо до розгляду проекту постанови про звернення Верховної Ради ([№ 10259](#)), і прошу підтримати пропозицію про розгляд за скороченою процедурою. Прошу проголосувати. Прошу підтримати. Голосуємо за скорочену процедуру.

«За» – 171.

Рішення прийнято.

Запрошую до доповіді Першого заступника Голови Верховної Ради України Ірину Геращенко. Прошу всіх залишатися на місцях. Будь ласка, пані Ірино, запрошую до доповіді. Прошу голову комітету приготуватися до співповіді.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Дякую, шановні колеги.

Мені здається, що в сесійній залі є цілковите, можливо, крім однієї депутатської фракції, об'єднання і розуміння того, що ми як єдиний законодавчий орган країни маємо засудити злочинне рішення Президента Російської Федерації Путіна, Президента країни-агресора про грубе втручання у внутрішні справи України.

Росія, вчергове порушуючи державний суверенітет та територіальну цілісність України, зробила ще один крок, спрямований на руйнування норм міжнародного права, домовленостей, досягнутих у Нормандському форматі, Мінських угод, і, власне, ми усвідомлюємо, що це рішення є юридично нікчемним і таким, що не може змінити приналежність мешканців окупованих Росією територій Донбасу до українського громадянства.

Але водночас ми чудово усвідомлюємо небезпеку, яку несе цей недружній крок. Це і спроба заморозити конфлікт на Донбасі на довгі роки, як це робила Росія стосовно Південної Осетії та інших територій, де застосовувалися гібридні методи. Водночас це відкриває Росії шляхи для того, щоб розпочати, можливо, повномасштабний наступ під егідою захисту російських громадян.

Шановні колеги! Вже відбулися відповідні слухання в Раді Безпеки ООН. Наші міжнародні партнери засудили це рішення Російської Федерації і Президента Росії, але водночас ми бачимо, що дуже багато організацій і асамблей, в тому числі міжнародних, готові йти на реванш, зокрема Парламентська асамблея Ради Європи, що повертає російську делегацію без будь-якого виконання Росією її резолюції. І тому наше звернення має дуже чітко показати, що Україна ніколи не погодиться зі здачею суверенітету. Тут є чітке рішення парламенту, і ми будемо відстоювати цю позицію на всіх міжнародних майданчиках.

Шановні колеги, прошу підтримати...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Запрошую до співдоповіді голову Комітету у закордонних справах Ганну Гопко. Будь ласка.

ГОПКО Г.М., *голова Комітету Верховної Ради України у закордонних справах (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»).* Доброго дня, шановні колеги! Насправді, хотіла б подякувати ініціаторам цього звернення за оперативну реакцію. Я думаю, що Верховна Рада України має дуже жорстко засудити дії Путіна. І ми чітко розуміємо, навіщо очільник Кремля зараз роздає паспорти.

Деякі члени комітету стали співавторами цього звернення, є деякі пропозиції. Але ключовим для нас є те, що цей указ порушує один із наріжних принципів міжнародного права. Також ми чітко розуміємо, що указ про надання громадянства Російської Федерації громадянам України грубо порушує принцип непогіршення конфлікту. Ми чітко розуміємо, що головний ризик – це погіршення ставлення окупаційної адміністрації до громадян України, які відмовляються скористатися можливістю отримати громадянство РФ.

Які правові наслідки мають потягти такі дії Росії? Насамперед інші держави мають підтримати підхід щодо невизнання будь-яких прав громадян Російської Федерації, на які можна посилалися внаслідок застосування указу про надання громадянства. Також ми вважаємо, що такі дії є ескалацією конфлікту і підставою для посилення стримувальних дій проти Російської Федерації, а також вимог щодо санкцій.

І тому, шановні колеги, зараз ми, члени комітету, які стали співавторами, а також інші народні депутати, будемо обговорювати і підтримувати це звернення, зважаючи на те, що, дійсно, наступний тиждень непленарний, а реакція України, зокрема перед засіданням Ради Безпеки ООН, і парламенту в парламентсько-президентській республіці є надзвичайно важливою. Ми маємо дати відсіч спробам Кремля через паспортизацію ескалувати ситуацію на сході. А до наших західних партнерів дуже чіткий заклик: скільки ще потрібно аргументів і злочинних дій Кремля, щоб ви нарешті дотиснули путінський режим для того, щоб йому було не вигідно продовжувати агресію проти України?!

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Прошу провести запис: два – за, два – проти. Будь ласка. Я запишу вас, так, але перші – ті, хто записалися. Отже, від «Народного фронту» – Ігор Лапін. Будь ласка.

ЛАПІН І.О., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (одномандатний виборчий округ № 22, Волинська область, політична партія «Народний фронт»). Шановні колеги! Я пропоную раз і назавжди поставити крапку, і всім зрозуміти одну просту річ: Росія – країна-агресор! Вони так заходили до Придністров'я, вони так заходили в Абхазію, вони так заходять по всьому світу.

Колись дружина російського президента сказала, що «Россия заканчивается там, где заканчивается русский язык». А Путін сказав, що «Россия не заканчивается нигде».

Так от, я, все-таки, пропоную нам підтримати це звернення, щоб вся Європа раз і назавжди зрозуміла – агресор не зупиняється сам

по собі, він зупиняється, коли всі стають одним фронтом проти цього агресора.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Від «Блоку Петра Порошенка» до виступу запрошується голова фракції Артур Герасимов. Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановний Андрію Володимировичу! Шановні колеги! Шановні українці! Фракція партії «Блок Петра Порошенка» категорично підтримує прийняття цього проекту постанови. Колеги, об'єднуємося і голосуємо за його прийняття!

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Від Радикальної партії до слова запрошується голова фракції Олег Ляшко.

Спочатку я надам слово Долженкову, а потім Ляшкові, так? Все одно є «Самопоміч», ви не будете останніми. Все одно буде «Батьківщина» і «Самопоміч». А Ляшкові треба проконсультуватися.

Запрошую до виступу Олександра Долженкова. Будь ласка.

ДОЛЖЕНКОВ О.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Шановні громадяни України! Шановні колеги! Зараз ми розглядаємо проект постанови, прийняття якого не викликає сумніву у коаліції. Говорять: потрібно виступити єдиним фронтом, потрібно підтримати, засудити. Чи правильними є дії Російської Федерації щодо видачі паспортів? Мабуть, ні. А хто ж створює сприятливі умови для цього? Хто позбавляє права на пенсії громадян України, які проживають на непідконтрольній території? Хто приймає дискримінаційні мовні закони, які спрямовані на створення «мовного гетто», які дискримінують російську мову? Хто розділяє українців на правих

і неправих? Хто зараз сіє розбрат за мовною ознакою, за релігійною ознакою?

Повірте мені, якщо б цей указ стосувався всіх українців, які проживають на контрольованій та непідконтрольній територіях, кількість громадян України, які бажають отримати подвійне і російське громадянство була б дуже великою, тому що там є стабільність, там є економіка і там немає розбрату. А ви зараз сієте розбрат. Ви нас не чуєте, коли ми говоримо: не робіть цього. Українське суспільство є багатомовним, багатонаціональним. Не робіть розбрату!

Яку політику ви зараз проводите? Це наслідки цієї політики. І оскільки отримання паспортів буде добровільним, повірте мені, ніхто людей там не буде примушувати, вони самі будуть йти та отримувати їх. Ось наслідок вашої державотворчої політики. Ви руйнуєте державу і роз'єднуєте українське суспільство.

ГОЛОВУЮЧИЙ. До виступу запрошується голова фракції Радикальної партії Олег Ляшко. Далі – Олег Березюк, потім – «Батьківщина» і «Воля народу». Будь ласка.

ЛЯШКО О.В., член Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Радикальна партія. Колега з «Опозиційного блоку» щойно виступав і запевняв з трибуни українського парламенту, що видача російських паспортів буде добровільною, і наголошував – повірте мені.

У мене запитання до колег із «Опозиційного блоку»: ви представляєте Міністерство закордонних справ Російської Федерації? Ви представляєте Росію в українському парламенті, що ви гарантуєте вільну видачу паспортів? (*Оплески*).

Хочу нагадати, те, що робить Путін з видачею паспортів громадянам України на території окупованого Донбасу, так само робив Гітлер, коли роздавав паспорти жителям окупованих територій, так само він робив в Абхазії та Осетії, на окупованих територіях дружньої нам Грузії. За російськими паспортами йдуть російські танки, російські «Гради» і смерть від російської зброї, тому що російське законодавство дає Збройним силам Російської Федерації право захищати своїх співгромадян навіть за межами Російської Федерації. Ось для

чого Путін видав указ про видачу російських паспортів на українському Донбасі. Для того, щоб легалізувати присутність російських військ, для того, щоб легалізувати російську агресію.

Які наші кроки? Звернення недостатньо. Звернень багато. Треба діяти. Ми звертаємося до міжнародної спільноти. Від слів – до діла: не визнавати російські паспорти, видані громадянам України на окупованому Донбасі, не легалізовувати їх, не давати жодних віз – ні шенгенських, ні будь-яких інших, щоб з цим паспортом вони могли сходити тільки у відхоже місце. Ось там йому і місце (*Оплески*). Ми вимагаємо рішучих дій від міжнародної спільноти, припинення російської агресії і легалізації російських військ на Донбасі.

Ми за цей проект постанови голосувати не будемо, якщо там буде згадка про Мінські домовленості і необхідність їх виконання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.
Будь ласка, 30 секунд.

ЛЯШКО О.В. Наша команда ніколи не визнавала легітимність Мінських угод, вони не підтримані українським парламентом. Ми пропонуємо інший формат переговорів за участю учасників Будапештського меморандуму. «Ні!» – зрадницьким Мінським угодам, які фактично легалізують російську агресію, сепаратистів і особливий статус для Донбасу. Ми – проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Запрошую до виступу голову фракції «Самопоміч». Зараз 2 хвилини – Березюк, а потім – «Батьківщина» і «Воля народу».

Будь ласка, пане Олеже.

БЕРЕЗЮК О.Р., член Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Стабільність і добробут є там, де є повага до людини, і її ніколи не було на території Росії. А я попрошу Службу безпеки України перевірити виступ представника «Опозиційного блоку» щодо державницької позиції (*Оплески*).

Шановні колеги! Постанова багато зробить для того, щоб нас почули. Але вона насправді нічого не зробить. Я хочу вам нагадати 2015 рік, коли «Самопоміч», впершись, не дозволила обдурити парламент і імплементувати Мінські угоди в нашу Конституцію, про особливий статус Донбасу (*Оплески*). Сьогодні роздавали б російські паспорти в «особливому» Донбасі в тілі Української держави! Це було б сьогодні! Тому це ще попереду.

Нас далі будуть «качати» на ці Мінські угоди. Ми маємо вистояти. Не міжнародна співдружність нам допоможе, вони нас підтримають тоді, коли ми будемо чітко стояти і не дурити себе.

Чітке відмежування, побудова української сили – в українському воїні української армії, потужний пояс безпеки, як на сході, так і шляхом підписання мілітарних договорів з нашими сусідами: поляками, угорцями, румунами, прибалтами, які мають таку саму загрозу. Тоді вони паспорти роздавати не будуть. А з часом, коли стане сильною українська економіка під захистом української армії і українського народу, ми зможемо повернути те, що сьогодні брутально забрав віковичний ворог української державності і українського народу.

Дві тисячі п'ятнадцятий рік, хлопці і дівчата, пам'ятаєте, як ми були близькі? Але ми з вами вистояли...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Додайте 30 секунд, будь ласка.

БЕРЕЗЮК О.Р. Вистоїть Українська держава і український народ (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Від «Батьківщини» до слова запрошується Іван Крулько. Будь ласка.

КРУЛЬКО І.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Ви знаєте, саме в таких рішеннях і виступах з цієї трибуни дуже добре проявляється, хто є представником державницьких сил, а хто є представником п'ятої колони, хто є представником і голосом Кремля. Ці рішення є дуже показовими.

І ви знаєте, мене дуже дивує, коли в ситуації російської агресії, коли Путін приймає рішення видавати на території України, в тимчасово окупованому Донбасі, паспорти Російської Федерації, хтось ще намагається його виправдати в цьому.

Насправді ці паспорти – це продовження агресії, це продовження окупації. Це те саме, що робив російський режим, коли в Криму і в Севастополі ще до їх окупації нелегально видавав російські паспорти, а потім легалізував анексію Криму, стверджуючи, що там, мовляв, живуть російські громадяни.

Це дуже добра відповідь усім тим нашим міжнародним партнерам, які, на жаль, не розуміючи ситуації, продовжують «ритуальні танці» з Кремлем. Це добра відповідь усім тим, які навіть у нинішній владі всі ці роки продовжували робити бізнес з Путіним, робити бізнес на війні.

І я дуже хотів би, щоб за такими зверненнями слідували дуже конкретні дії нашої дипломатії. Це неординарна ситуація. І це дуже чітко демонструє, що ніяких Мінських угод Путін не виконував, не виконує і не збирається виконувати. Доки Україна буде незалежною державою, а вона буде незалежною вічно, це буде муляти Путіну. Тому з ним треба вирішувати питання не з позиції «договорняків», а з позиції сили і єдиної позиції всіх тих, хто хоче захищати демократичні європейські цінності.

А це звернення, безумовно, треба прийняти в цьому залі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам, колеги.

Зараз заключний виступ від фракцій і груп, потім – Ірина Геращенко.

Рибчинський – від «Волі народу». Будь ласка.

І прошу голів фракцій запрошувати всіх до залу. Через кілька хвилин відбудеться голосування.

РИБЧИНСЬКИЙ Є.Ю., *заступник голови Комітету Верховної Ради України у справах ветеранів та осіб з інвалідністю (одномандатний виборчий округ № 211, м. Київ, партія «Блок Петра Порошенка»).* Голосіївський район, місто Київ. Я дуже вдячний Олегу Валерійовичу за згадку про Адольфа Гітлера, який дійсно на окупованих територіях роздавав свої німецькі паспорти. Те саме робить

нація, яку 300 років очолювали Романови, які на 90 відсотків самі були німцями.

Треба розуміти, що якщо йде війна, і проти нас діють недипломатично, ми маємо відповідати так само недипломатично. Я зараз скажу, можливо, не дуже популярні речі, але тим не менше. Є Кубань, етнічно українська, частково Тюмень, в тій же Москві живе українців стільки, що ми навіть собі не уявляємо. Чому б нам не почати роздавати українські паспорти просто в центрі Москви? Я хочу подивитися на реакцію «кремлівського карлика», нехай вони в Державній думі так само думають, до якої з міжнародних організацій звертатися, аби запобігти видачі українських паспортів.

Хтось може подумати, що я наразі жартую – ні, це не жарти, це говорить про те, що ворог вважає нас абсолютно бездіяльними і слабкими. Обов'язково мають бути гуманітарні наслідки, щоб ми не просто протистояли, а вчиняли паралельні дії, які б відповідали нашим національним інтересам.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, за 2 хвилини відбудеться голосування. Прошу голів фракцій запросити народних депутатів до залу. Зараз 2 хвилини – Ірина Геращенко.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні колеги! Неодноразово ми в цьому сесійному залі вели палкі дискусії і списи один на одного налаштували щодо того є Мінські угоди компромісом, чи, все-таки, це домовленості, які допомогли Україні зробити кілька ключових речей: перше – зупинити повномасштабний наступ; друге – звільнити частину наших територій; третє – дати таку важливу для української армії паузу для того, щоб наростити м'язи і зуби; четверте – звільнити частину заручників. І насправді всього цього нам вдалося досягти.

У цьому проекті постанови, дуже важливого, міститься заява про те, що це Російська Федерація має виконувати Мінські угоди, тому що вона сьогодні порушила їх, тому що в Мінських угодах визнається, що Донецьк і Луганськ – це частина України, і ніяка Росія не може там роздавати паспорти. І що дуже важливо, саме до Мінських угод прив'язані санкції проти Російської Федерації.

Колеги, наступного місяця, в червні, відбудеться чергова дискусія в Європейському Союзі щодо пролонгації санкцій. Там маса лобістів Кремля, які мріють їх зняти. Ми наполягаємо на тому, що санкції можуть бути зняті лише після передачі під контроль України нашої частини кордону. Це той план, який крок за кроком дозволяє нам встановити мир.

Чи є Мінські угоди ідеальними? Ні. Звичайно, ні. Бо вони були підписані в найскладніших для України умовах. Але сьогодні ми з вами маємо захистити Україну і показати всім парламентам світу і міжпарламентським асамблеям, що ми будемо стояти на захисті територіальної цілісності і суверенітету України.

І зараз мій колега Андрій Парубій візьме слово для того, щоб підсумувати дискусію і вийти на компроміс.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, колеги, прошу всіх заходити до залу. Ви бачили, голосів було не надто багато. Зараз прошу уважно мене послухати.

Прочу всіх об'єднатися навколо того, щоб ми змогли зібрати голоси. Було застереження від Радикальної партії, було застереження від «Самопомочі», щоб в двох місцях у зверненні, де були згадані Мінські угоди, ми замінили їх словами «міжнародне право» і «міжнародні угоди». Це буде звучати наступним чином: «РФ, вчергове порушуючи державний суверенітет та територіальну цілісність України, зробила ще один крок, спрямований на руйнування норм міжнародного права і міжнародних угод». Це перше речення. І друге речення (текст є на сайті): «Верховна Рада України рішуче засуджує агресивні дії керівництва РФ, акцентує на неприпустимості відходу від норм міжнародного права і міжнародних угод». Приймається, так?

Отже, колеги, прошу зайняти робочі місця. Голос до голосу. Хочу наголосити, що майже всі голови фракцій підписали даний проект постанови. Прочу долучити підписи тих, хто ще не встиг, голів фракцій Радикальної партії і «Самопомочі», щоб була загальна спільна позиція всіх фракцій, щоб не було жодних дискусій. Отже, прошу Апарат Верховної Ради України всіх голів фракцій до голосування зазначити співавторами. Від «Батьківщини» Іван Крулько (*Шум у залі*). І Олена Кондратюк від «Батьківщини». Всіх прошу вказати співавторами, це об'єднає зал. Отже, переходимо до голосування.

Ставиться на голосування... Колеги, це не ті питання, щодо яких ми можемо розділитися. Це питання, які об'єднують. Отже, ставиться на голосування проект Постанови «Про Звернення Верховної Ради України до Організації Об'єднаних Націй, Організації з безпеки і співробітництва в Європі, Ради Європи та їхніх парламентських асамблей, Європейського парламенту, Міжпарламентського союзу, парламентів та урядів держав – членів Європейського Союзу, Сполучених Штатів Америки, Канади, Північноатлантичного альянсу, дипломатичних представництв іноземних держав в Україні щодо злочинного рішення керівництва Російської Федерації про видачу російських паспортів громадянам України на тимчасово окупованих Росією територіях Донбасу» (№ 10259) з тими поправками, які я зачитав для стенограми – в двох місцях вилучаючи Мінські угоди, за основу та в цілому.

Прошу проголосувати. Прошу підтримати. Колеги, кожен голос! Будь ласка, уважно, відповідально. Голосуємо, колеги. Підтримуємо. Голосуємо!

«За» – 230.

Рішення прийнято.

Постанову № 10259 прийнято. Колеги, вітаю вас!

Увага! Не йдіть, будьте на місцях. Зараз є прохання від комітету, щоб ми включили до порядку денного сесії для прийняття рішення проект Постанови «Про проведення парламентських слухань на тему: «Сучасний стан та актуальні завдання державної політики України у сфері енергетичної безпеки» ([№ 10124](#)).

Прошу проголосувати і підтримати включення до порядку денного сесії.

«За» – 168.

Рішення не прийнято.

Розрив надто великий.

Колеги, ми переходимо... Потім, можливо, ще раз поставлю.

Ми переходимо до наступного питання порядку денного – проекту Закону «Про внесення змін до розділу XVII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про ринок електричної енергії» ([№ 8527](#), [№ 8527-д](#)). Прошу підтримати розгляд за скороченою процедурою.

Перепрошую, колеги. Просили перерву. Пане Володимире, можна після цього питання? Я вже оголосив про його розгляд. Після цього питання я надам вам слово.

Прошу підтримати розгляд за скороченою процедурою. Голосуємо! Це наступний законопроект з блоку питань паливно-енергетичного комплексу. Прошу підтримати. Голосуємо!

«За» – 117.

Рішення не прийнято.

Колеги, я вас прошу, підтримайте розгляд за скороченою процедурою. Це, як мені пояснив комітет, технічне питання, просто виправлення в законі. Прошу підтримати, колеги, за скорочену процедуру. Проект закону № 8527. Підтримайте, проголосуйте за скорочену процедуру. Прошу голосувати. Прошу підтримати.

«За» – 116.

Рішення не прийнято.

Добре, розпочинаємо розгляд. Будемо просто скорочувати виступи.

Запрошую до доповіді заступника міністра енергетики та вугільної промисловості Близнюка Михайла Дмитровича. Будь ласка. Я вже оголосив про початок розгляду.

БЛИЗНЮК М.Д., *заступник міністра енергетики та вугільної промисловості України*. Шановний Голово Верховної Ради! Шановні народні депутати! На ваш розгляд запропоновано проект Закону «Про внесення змін до розділу XVII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про ринок електричної енергії» ([№ 8527-д](#)).

Законопроектом пропонується продовжити строки реорганізації органів, що здійснюють енергетичний нагляд. Це Державна інспекція з експлуатації електричних станцій і мереж, а також Державна інспекція з енергетичного нагляду за режимами споживання електричної і теплової енергії.

Строк проведення реорганізації передбачений «Прикінцевими та перехідними положеннями» Закону України «Про ринок електричної енергії» і був визначений до липня 2018 року. Однак Державним бюджетом України не було передбачено видатків на цей період, тому ми просимо продовжити строк реорганізації. Наразі вже погоджено структуру центрального органу виконавчої влади. Також Міністерством фінансів були виділені асигнування на його формування.

Прийняття даного законопроекту дозволить забезпечити функціонування існуючих інспекцій до початку роботи Державної інспекції енергетичного нагляду як центрального органу виконавчої влади. Законопроект був доопрацьований в профільному комітеті і рекомендований до прийняття.

З огляду на вищезазначене, просимо підтримати даний законопроект, взяти його за основу. До другого читання законопроект буде доопрацьовано в частині строків реорганізації інспекції шляхом створення центрального органу виконавчої влади.

Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, увімкніть мікрофон, тут 10 хвилин виступ. Прошу не порушувати регламент. Будь ласка.

БЛИЗНЮК М.Д. Шановні народні депутати! Хотілося б зазначити, що прийняття даного законопроекту не буде впливати на початок роботи нового ринку електричної енергії, що має бути запущений 1 липня 2019 року.

Також звертаємо вашу увагу, що прийняття даного законопроекту жодним чином не впливатиме на вартість електроенергії для споживачів. Відповідні витрати на утримання інспекцій будуть перерозподілені всередині тарифу НЕК «Укренерго». Вартість вказаних видатків становить лише 0,002% від річного об'єму ринку електричної енергії. На сьогодні обидві інспекції працюють в режимі одного робочого дня, хоча продовжують виконувати покладені на них функції щодо забезпечення безпечної експлуатації електричних мереж та систем.

Шановні народні депутати! Просимо вас підтримати даний законопроект та дати можливість сформувати центральний орган виконавчої влади. Просимо відтермінувати строк проведення реорганізації до 30 вересня 2019 року, що дасть змогу сформувати штатний розклад, а також бюджетні асигнування до цього законопроекту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую дуже. Шановний пане Близнюк, залишайтеся за трибуною.

Шановні колеги! Прошу записатися на запитання до шановного доповідача.

Будь ласка, Юрію Левченко, ваше запитання.

ЛЕВЧЕНКО Ю.В. Виборчий округ № 223, місто Київ. Скажіть, будь ласка, я до вас зараз звертаюся як до відповідальної посадової особи у сфері енергетики, як ви особисто оцінюєте рішення так званого Антимонопольного комітету України буквально кількогадинної давнини, яке дозволило збільшити монополію однієї окремої особи, а саме олігарха Ахметова, на енергетичному ринку України? Чи не вважаєте ви, що тут є пряма небезпека для держави, пряма небезпека для більшості українців у контексті їхніх прав як споживачів? Чи не вважаєте ви, що держава мала б втрутитися в цей процес, наприклад, шляхом націоналізації відповідної природної монополії?

Дякую.

БЛИЗНЮК М.Д. Щиро дякую за запитання.

Антимонопольний комітет є центральним органом виконавчої влади, таким же центральним органом виконавчої влади є Міністерство енергетики та вугільної промисловості. Тому коментувати рішення Антимонопольного комітету в частині монопольного становища того чи іншого суб'єкта господарювання є...

Ну, результат ми побачимо.

ГОЛОВУЮЧА. Шановний пане Юрію, ну, ви ж бачите, що доповідач хвилюється, а ви його ще й перебиваєте. Уточнюєте – це святе.

Наступне запитання від народного депутата Олексія Рябчина. Будь ласка, увімкніть мікрофон.

РЯБЧИН О.М. Фракція «Батьківщина», Донеччина. Я вважаю, що це важливий законопроект і його треба підтримувати. Він стосується простого питання – заробітних плат людей, які де-факто слідкують за станом наших мереж.

Скажіть, будь ласка, на вашу думку, якщо цей законопроект не буде прийнятий, якими будуть наслідки цього рішення Верховної Ради?

БЛИЗНЮК М.Д. Хочу зазначити, що на сьогодні обидві інспекції працюють у ручному режимі. Люди продовжують виконувати свої функціональні обов'язки, однак заробітну плату за роботу вони не отримують. Тому що в бюджетному розписі, в тарифі НЕК «Укренерго» не передбачені видатки на утримання інспекцій.

Звичайно, люди працюють. Це штат найбільш кваліфікованих працівників у сфері енергетичної безпеки. Однозначно слід вирішити питання фінансування для того, щоб вони продовжували виконувати свої функціональні обов'язки. Все-таки це безпека енергетики.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Колеги, у нас ще хвилина часу залишається на запитання. Більше немає запитань до доповідача? Я так розумію, вичерпалися запитання. Шановний пане Близнюк, ви можете повертатися на ваше місце.

Слово для співдоповіді надається шановному пану Олександр Домбровському, першому заступнику голови Комітету з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки. Ні, пан Домбровський буде презентувати альтернативний законопроект. Так само 10 хвилин.

ДОМБРОВСЬКИЙ О.Г. Шановні колеги! Є пропозиція підтримати наш законопроект у другому читанні та в цілому. Тому що ця проблема для нас надзвичайно важлива. Ви розумієте, що на сьогодні кількість і обсяг проблем, що накопичилися в електроенергетиці, є надзвичайно великим. Я не буду розповідати, що відбувається сьогодні з тарифами і розрахунками з водоканалами і теплокомуненерго, і в якому стані перебувають наші мережі. Тому, звичайно,

критично важливо, щоб ця інституція, цей центральний орган виконавчої влади працював.

Хочу нагадати, що Законом України «Про ринок електричної енергії», який ми прийняли весною 2016 року, передбачається створення Державної інспекції енергетичного нагляду, і ми зобов'язали центральні органи виконавчої влади це зробити. Вона мала бути створена до 11 червня минулого року. Фактично ця проблема, і більше 600 людей, які там працюють, висить у повітрі вже більше року. Тому для мене є абсолютно очевидним, що цей законопроект треба приймати в другому читанні. Також однозначно треба внести поправку про перенесення дати на 30 вересня, тому що в законопроекті у нас вказано 31 березня, яке вже пройшло.

Але водночас я хотів би звернутися до міністерства і, вибачте, але достатньо критично сказати, що, друзі, Верховна Рада не може постійно переносити терміни і вносити зміни до положень, які мали бути реалізовані ще рік тому. Будь ласка, давайте проголосуємо, перенесемо на 30 вересня, але нехай це буде останній *deadline*. Тому що не можна створювати центральний орган виконавчої влади більше одного року; не можна людей залишати в підвішеному стані, більше 600 чоловік, які сидять без заробітної плати, і таку величезну складну галузь як електроенергетика залишати без управління, без жорсткого контролю і без розв'язання тих внутрішніх технічних проблем, які на сьогодні є. Тому пропоную від імені комітету підтримати в другому читанні і внести поправку «30 вересня».

Дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Залишайтеся, будь ласка, на місці.

Перепрошую, шановний колего, прошу дотримуватися Регламенту. Нагадую, що ми розглядаємо цей законопроект за повною процедурою, і доповідь за повною процедурою – 10 хвилин.

Надзвичайно для нас важлива ця проблематика, сьогодні стільки у нас було дискусій щодо ринку електричної енергії, і ми будемо дуже вдячні, якщо ви зараз комплексно поінформуєте і зал, і наших шановних глядачів та слухачів, що дасть для споживачів електричної енергії прийняття проекту Закону «Про внесення змін до розділу XVII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про ринок електричної енергії». Будь ласка. Ви один з найкращих експертів з цієї теми в залі, і ми просимо більш ретельної, докладної доповіді.

ДОМБРОВСЬКИЙ О.Г. Якщо можна, я ще хотів би буквально декілька... Пані Ірино, дозвольте висловити ще декілька позицій.

ГОЛОВУЮЧА. Так, будь ласка, 10 хвилин.

ДОМБРОВСЬКИЙ О.Г. Шановні друзі! Ми дуже часто, і під час виборчої кампанії, що відбулася, і під час майбутньої парламентської кампанії, і сьогодні в залі, чуємо і чули про те, що потрібно захищати споживачів. Давайте будемо захищати споживачів не лише з точки зору мінімальної ціни на енергетичні ресурси, а й з точки зору якості послуги, яку ми їм надаємо, якості електричної енергії, яку вони споживають. Це не таємниця, що в основному українська генеруюча частина, система високовольтних ліній електропередач, обленерго і розподільчих мереж була побудована 30, 40, 50 років тому. Це все технічно, морально і фізично зношено на 70, а іноді вже на 90 відсотків. Це система, яка не може сьогодні надати якісну послугу простому українському громадянину. Не тому, що хтось не хоче цього робити, а тому, що її треба переоснащувати, модернізувати, впроваджувати смарт-технології. Треба створювати нову «чисту» генерацію.

Але хто стоїть на сторожі контролю і захисту інтересів споживачів? Інспекція. Але якщо вона не створена, якщо немає коштів для того, щоб виплачувати заробітну плату, якщо люди відчувають, що ними ніхто не опікується і вони не знають, що буде завтра, поясніть мені, як ця система може працювати, як ці люди можуть захищати інтереси простих громадян?

Тому я ще раз наголошую: не має права центральний орган виконавчої влади так довго реалізовувати український закон, прийнятий в українському парламенті. Це за межами розуміння, коли більше року ми не можемо створити центральний орган виконавчої влади, який має захищати українців, захищати громадян, які споживають електричну енергію, але водночас дуже багато говоримо про тарифну політику і захист прав споживачів.

Тому я дуже прошу сконцентруватися. Нам потрібно прийняти цей законопроект. Нам потрібно створити інспекцію, яка стояла б на сторожі і захищала інтереси простих українців.

Дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Залишайтеся, будь ласка, на місці.

Шановні колеги! Пан Домбровський заощадив час презентації свого законопроекту так само, як і представник профільного міністерства, тому я пропоную виділити на запитання не 3 хвилини, як у нас залишилося, а 8 хвилин.

Прошу записатися на запитання до пана Домбровського.

Будь ласка, Юрію Левченко.

ЛЕВЧЕНКО Ю.В. Дякую. Прошу додати час наступного промовця.

ГОЛОВУЮЧА. Вам потрібно дві хвилини для запитання? Будь ласка.

ЛЕВЧЕНКО Ю.В. Дякую. Всеукраїнське об'єднання «Свобода», виборчий округ № 223, місто Київ. Хотів би звернутися до доповідача з питанням у контексті цього законопроекту і особливо в контексті попереднього, який ми сьогодні розглядали щодо «зеленого» тарифу.

Ми розглядаємо сьогодні різноманітні законопроекти, які стосуються енергетики, але проблема полягає в тому, що у нас енергетика, особливо теплоенергетика, по суті, монополізована одним олігархом – Ахметовим, який є бізнес-партнером діючої влади, бізнес-партнером Петра Олексійовича Порошенка.

Доповідач сказав, що ні він, ні парламент жодного стосунку не мають до Антимонопольного комітету. Але я нагадую, що у нас є Закон України «Про Антимонопольний комітет України», а саме стаття 9 «Голова Антимонопольного комітету України», де чорним по білому написано: «Голова Антимонопольного комітету України призначається на посаду та звільняється з посади Президентом України за згодою Верховної Ради України». Мені дуже цікаво, як доповідач голосував за пана Терентьєва – «за», «проти» чи «утримався». Я не можу зараз подивитися, бо, відверто кажучи, не пам'ятаю коли відбулося голосування, адже це було кілька років тому, але цікаво дізнатися, як ви проголосували. Я вам можу точно сказати, як ваша фракція проголосувала: переважна більшість ваших народних депутатів проголосували «за», тому ви несете повну відповідальність за дії Антимонопольного комітету.

Чому я згадую про це в контексті цього законопроекту? Дуже просто. Ми можемо скільки завгодно тут приймати різні технічні законопроекти, які нібито щось врегульовують в енергетиці, але поки енергетика захоплена, по суті, приватним монополістом, який контролює природну монополію... Це найгірше, що може бути в економічних відносинах – коли природна монополія у приватній власності. Так от, поки у нас енергетика у приватній власності, у приватній монополії Ахметова, глобально ніякого покращення для більшості українців не буде, і це пряма загроза нашій країні.

Тому краще б Верховна Рада займалася не цими технічними законопроектами, а націоналізацією енергогенеруючих підприємств. Тому що природна монополія може знаходитися лише в державній власності, і за жодних обставин не може бути у приватній.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, ваш коментар, шановний колего.

ДОМБРОВСЬКИЙ О.Г. Я думаю, що інформацію про те, як голосували ті чи інші народні депутати, будь-який наш колега може знайти на сайті, зайти і подивитися, підняти кожне голосування. Для цього не потрібно витратити дорогоцінний час українського парламенту.

Але якщо ми говоримо про націоналізацію, то хотів би всім нагадати, що у нас є Угода про асоціацію між Україною та ЄС, де є взаємні зобов'язання між Україною і Європейським Союзом, вона була підтримана і Європейським парламентом, і українським парламентом. Я не пам'ятаю, щоб український парламент, народні депутати України чи українська влада брали на себе відповідальність щодо націоналізації енергетичного або будь-якого іншого економічного сектору. Якщо комусь запахло 17-м роком, ну, слухайте, можливий такий варіант, але ми дуже добре пам'ятаємо, чим це закінчилося.

Але я все-таки своїх колег із депутатського об'єднання «Свобода», до яких я з великою повагою ставлюся, закликаю до професійної дискусії. Якщо є питання, які стосуються енергетики, давайте зберемося в комітеті і проведемо професійну дискусію з енергетичних питань.

Мої колеги і члени комітету завжди відкриті до діалогу, ми не закриваємося. У нас відбуваються дуже гарячі, емоційні дискусії.

Іноді ці дискусії ви спостерігаєте тут, у залі, між членами комітету. І незважаючи на, можливо, деяку їх емоційність, я вважаю, що будь-які професійні, незаполітизовані, некон'юнктурні дискусії – це нормально.

Тому закликаю парламент до професійної дискусії. Дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Будь ласка, наступне запитання. Пані Войціцька також передає пану Левченку слово. Прошу вас.

ЛЕВЧЕНКО Ю.В. Дякую. Ну, спробуємо подискутувати в рамках розгляду цього законопроекту, враховуючи, що цей процес відверто затягується більшістю, тому що немає нікого тут, на місці, він не буде прийнятий, ви про це чудово знаєте. Ви мені кажете, що я час витрачаю. Я не витрачаю час, я беру участь у дискусії в рамках повної процедури обговорення законопроекту, до якої ми перейшли тому що більшість вашої фракції не на місці, і ви знаєте, що законопроект не буде прийнятий зараз, тому затягуєте до наступного разу. Тому спробуємо в рамках цього обговорення провести фахову дискусію.

Про націоналізацію. Ви щойно згадали про 17-й рік. Ви поцікавтеся, у чийй власності найбільша енергетична компанія Франції *AREVA*, державній чи приватній. Поцікавтеся, вона працює лише у Франції чи має активи по всьому світу. Це щодо 17-го року. Насправді, енергогенеруючі підприємства знаходяться в державній власності у багатьох західних країнах – це нормальна практика.

Щодо фахової дискусії, я вам доповідаю. Ми розробили фаховий законопроект ще два з половиною роки тому щодо справжньої націоналізації енергогенеруючих підприємств на прикладі Великої Британії, Франції. Не на рівні якогось огульного більшовизму – «набрать и поделить», а фахово. Два з половиною роки цей законопроект не вноситься на розгляд до сесійного залу. Два з половиною роки! А ви мене закликаєте до фахової дискусії.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Шановний пане Левченко, дозвольте з вами не погодитися. Тому що ми місяць поспіль чули про те, що ми затягуємо розгляд закону про мову, а сьогодні ми показали ідеальне голосування щодо цього

законопроекту. І зараз ми йдемо за Регламентом – повна процедура, відповідно до якої доповідач має 10 хвилин для доповіді. Якщо він заощадив час, ми можемо його використати для запитань.

ЛЕВЧЕНКО Ю.В. *(Не чути).*

ГОЛОВУЮЧА. До вас звернулися – супер. І ви не використовуєте час, і пан Домбровський не використовує час, а ми йдемо за Регламентом, за законом. Прошу пана Домбровського дати відповідь. Будь ласка.

Все, я зрозуміла, розібралися.

ДОМБРОВСЬКИЙ О.Г. По-перше, якщо є якісний, професійний, підготовлений законопроект, який лежить у парламенті багато років, і він стосується енергетичної безпеки або питань енергетичного блоку, будь ласка, я готовий до нього повертатися і з вами дискутувати. Якщо це правильний законопроект, давайте будемо робити все для того, щоб він потрапив у зал парламенту.

По-друге, скажу вам, можливо, не дуже популярну річ: більше 50 законопроектів, які пройшли комітет, які є надзвичайно важливими і стосуються ядерної безпеки, енергетичної безпеки, багатьох аспектів енергетичної проблематики України, вже не один і навіть не два роки, а деякі по три-чотири роки лежать у Верховній Раді. І не моя вина в тому, що, на жаль, український парламент працює не в найефективніший спосіб.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Будь ласка, наступне запитання. Народний депутате Рябчин, прошу вас.

РЯБЧИН О.М. Дякую. Фракція «Батьківщина», Донеччина. Шановна пані головуюча, поставлю вам те ж питання, яке ставив заступнику міністра: якщо цей законопроект сьогодні не буде прийнято (а ми бачимо, що депутати вже потихеньку залишають зал), що станеться з людьми, які не будуть вчасно отримувати заробітну плату, які де-факто зараз слідкують за станом зношених мереж, що були побудовані ще за радянських часів? Що буде з ними? І яким чином ми будемо вирішувати цю ситуацію?

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, відповідь.

ДОМБРОВСЬКИЙ О.Г. Я можу лише повторити те, про що сказав пан заступник міністра. Люди, у яких немає впевненості, що буде завтра: виходити їм на роботу чи не виходити, отримують вони заробітну плату чи не отримують, потрібні вони державі чи не потрібні, – це дуже серйозна проблема.

Погоджуюся і з паном Левченком, і з багатьма іншими народними депутатами: те, що на рік прострочено вирішення питання, яке має чисто формальний, технічний характер, і те, що Верховна Рада змушена постійно до нього повертатися, це ненормально.

Такою є моя відповідь.

ГОЛОВУЮЧА. Завершити треба, так? Завершили.

Будь ласка, наступне запитання – народний депутат Мусій. Народний депутате Мусій, ваше запитання!

МУСІЙ О.С., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я (одномандатний виборчий округ № 124, Львівська область, самовисуванець). Вибачте, будь ласка.

ГОЛОВУЮЧА. Народний депутате Барна, не відволікайте народного депутата Мусія від запитання.

МУСІЙ О.С. Шановний доповідачу, скажіть, будь ласка, у чому принципова різниця між урядовим і вашим законопроектом? Тому що вони настільки схожі... Чи не можна було з одним законопроектом вийти, щоб це була узгоджена позиція вашого уряду і вас як представника більшості? А то виходить, що з двох джерел – два різних бачення існує. Насправді пора виходити з якимось одним баченням.

У чому принципова різниця, скажіть, будь ласка?

ДОМБРОВСЬКИЙ О.Г. Я думаю, що різниці принципової немає, вона носить технічний характер щодо зміни дат. Але думаю, що законопроект, який був розглянутий комітетом і рекомендований до прийняття в цілому, Міністерство енергетики та вугільної промисловості підтримає.

Так чи ні?

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, хвилину для відповіді представнику уряду. Прошу. Будь ласка, заступнику міністра надайте слово.

БЛИЗНЮК М.Д. Шановний пане народний депутате! Дякуємо за запитання. Міністерство повністю підтримує законопроект № 8527-д. Він був доопрацьований в комітеті і взятий за основу. Тому міністерство підтримує цей законопроект у цілому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

І останнє запитання. Будь ласка, народний депутате Іване Спориш.

СПОРИШ І.Д., *голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму (одномандатний виборчий округ № 15, Вінницька область, партія «Блок Петра Порошенка»).* «Блок Петра Порошенка», виборчий округ № 15, Вінниччина. Олександре Георгійовичу, вам треба подякувати, бо ваш комітет є одним з тих комітетів, де законопроекти розглядаються глибинно, фундаментально, і ми дуже вдячні за те, що ви можете дуже чітко розповісти про будь-яку проблему.

Звичайно, багато питань сьогодні турбує ринок електроенергії: тарифи, розрахунки, це правда. Необхідна інспекція і контроль – це все ми чули. І, мабуть, ці два законопроекти, звичайно, важливі, але єдине, що мене цікавить і, мабуть, усіх, це, дійсно, доля людей, які сьогодні там працюють і не знають, яке майбутнє їх чекає.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, ваша відповідь.

ДОМБРОВСЬКИЙ О.Г. Я хочу щиро подякувати їм, тому що це люди, які незважаючи на проблеми, які їм створила держава, сумлінно і якісно виконують свої обов'язки, сумлінно і якісно захищають українських споживачів у кожному селі, в кожному районному центрі і в кожному місті. Незважаючи на проблеми, які ми могли б розв'язати вже дуже давно, ці люди кожного дня виходять на роботу, ці люди кожного дня вирішують питання і реагують на звернення.

Їм велика шана, щира-щира повага. Вони заслуговують на те, щоб ми проголосували за цей законопроект.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо, шановний пане Домбровський. Ви можете повертатися на ваше робоче місце.

Шановні колеги! Зараз відповідно до Регламенту ми маємо виступи від депутатських фракцій і груп. На ці виступи буде виділятися по 3 хвилини. Дуже прошу всіх записатися на обговорення двох законопроектів: і урядового, і альтернативного депутатського. Будь ласка, колеги.

Колеги, я так розумію, не спрацювали зараз ваші картки. Я прошу... Надаю слово шановному колезі Рябчину, який представить позицію фракції «Батьківщина».

Інші фракції я прошу потім записатися на обговорення.

Будь ласка, пане Рябчин.

РЯБЧИН О.М. Шановні колеги! Фракція «Батьківщина» підтримала цей законопроект. Рішення було прийнято на засіданні фракції. Ми не підтримували законопроект про ринок електроенергії, навіть судилися через те, що він був прийнятий з порушенням Регламенту. Але факт є факт, ми знаходимося в опозиції і не можемо впливати на це рішення. Набагато більше проблем розпочнеться через кілька місяців, після того, як цей ринок запрацює.

Хочу вибачитися перед людьми, які сумлінно виконують свою роботу, які роблять все для того, щоб наші електромережі були у гарному стані, щоб у нас тут і в кожній оселі було світло, але не отримують тієї винагороди, яку мають отримувати. Ми зробимо все для того, щоб це технічне питання було якомога швидше вирішено і ви отримали ту винагороду, на яку ви розраховуєте.

На превеликий жаль, я бачу, що зараз потенціалу проголосувати за ці законопроекти немає, але сподіваюся, що і президія, і всі наші колеги зроблять все від них залежне для того, щоб вирішити це питання. Найкраще, що у нас є в енергетиці, це наші люди, які працюють на цей сектор.

Дуже вам дякуємо і перепрошуємо за те, що Верховна Рада не спроможна за цей законопроект проголосувати.

ГОЛОВУЮЧА. Від фракції «Народний фронт» пан Іванчук запрошується до слова. Три хвилини.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, перш ніж надати слово Іванчуку, я хочу зробити повідомлення. Подивіться, ми розпочали розгляд законопроекту за повною процедурою. Це означає, що ми не встигаємо розглянути його до 6 години вечора. Тому ми вчинимо чесно перед авторами законопроекту: пройдемо виступи від фракцій, а виступи народних депутатів залишимо на наступний вівторок. І наступного вівторка продовжимо розгляд. Ми це робили неодноразово, це цілком відповідає нормам, щоб ми не втратили законопроект. Тобто зараз ми від фракцій виступимо, наступного вівторка розпочинаємо з цього законопроекту, ми більше нічого не можемо розглядати. Перейдемо до виступів народних депутатів, виступимо, приймемо рішення і підемо далі.

Приймається всіма? Так, власне, буде справедливо. Тому зараз від фракцій прошу всіх виступити, виступи депутатів і, відповідно, заключні слова ми залишимо на наступний тиждень.

Домовилися? Зараз «Народний фронт», потім – «Блок Петра Порошенка», від «Самопоміччя» виступить хтось.

Від «Народного фронту» запрошую до слова Іванчука Андрія Володимировича. Будь ласка.

ІВАНЧУК А.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань економічної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Шановний пане Голово! Шановні народні депутати! Третій енергетичний пакет ЄС зобов'язує Україну... Ви зрозумійте, з 1 липня повинен запрацювати новий ринок електроенергії. Країна дуже чекає на законодавство, яке врегулюватиме ці всі питання. І наш обов'язок – зробити це, для того щоб люди хоча б мали уявлення про те, як працюватиме ринок електроенергії.

Цей законопроект... Я повністю підтримую позицію Міністерства енергетики та вугільної промисловості, яку озвучив Михайло

Дмитрович, і також вважаю, що нам треба рухатися за тією логікою, яку запропонував Олександр Георгійович Домбровський.

Тому голосуємо за законопроект, який запропонував нам комітет, до другого читання вони вийдуть на збалансовану редакцію, а далі нам слід якомога швидше прийняти законодавство, яке регулює ринок електроенергії. Куди б я не поїхав: в різних округах і в різних областях депутати чують лише одне запитання – що буде далі? Тому обов'язок парламенту, пане Голово, збалансувати законодавство, яке регулює ці питання, тому що економіка і фізичні особи, громадяни України, очікують від нас цього рішення.

Дуже прошу комітет, пана Домбровського, взяти це у свої руки і запропонувати українському парламенту всі необхідні законодавчі зміни для того, щоб люди завчасно зрозуміли як ми будемо переходити до нового ринку електроенергії.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Від фракції «Самопоміч» запрошую до слова Олену Сотник. Будь ласка.

СОТНИК О.С., секретар Комітету Верховної Ради України з питань європейської інтеграції (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Фракція «Самопоміч». Колеги, знаєте, ми знову йдемо по одним і тим самим граблям. От дивіться, в залі немає достатньо депутатів. Це не ваша проблема, Андрію Володимировичу, що їх немає в залі. Це не моя проблема і не проблема інших депутатів, які залишилися в залі. Ми намагаємося врятувати законопроект для того, щоб хтось вчасно прийшов на роботу. Мені здається, що це абсолютно неприйнятно.

Я нагадую про те, що у нас є декілька проектів постанов, які ми маємо поставити на голосування, щоб розблокувати підписання законопроектів. Через те, що ми продовжимо розгляд цього законопроекту у вівторок, завтра ми не зможемо цього зробити. Відповідно законопроекти, які чекають свого підписання... Ви ще побачите, що «Опозиційний блок» теж внесе свій проект постанови, який заблокує підписання закону про мову, а ми хочемо якомога скоріше його підписати. Тому я не підтримую ідею про те, що через те, що сьогодні

недостатньо народних депутатів, ми маємо затягувати розгляд законопроектів. Немає, не голосують – їхні проблеми, нехай потім вирішують зі своїми фракціями, чому у них депутати не ходять. І я вважаю, що ми сьогодні маємо голосувати. А завтра у нас буде більш важливий виклик, ви побачите.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Олено, відразу вам відповідаю. Я спеціально це питання вивчав. У нас у п'ятницю є спеціальне засідання, зокрема, ми ж голосуємо за звернення до Президента, і проекти постанов про скасування ми зможемо завтра проголосувати. Це не перешкоджає. Як говорить пані Оксана, у нас має бути у всіх добрий намір і добра воля. Завалити законопроект – легше всього, але це не є добрий намір і не є добра воля.

Тому, колеги, я думаю, що це буде цілковито в межах, що ми цей законопроект перенесемо на вівторок. Завтра на засіданні розглянемо проекти постанов, а наступного вівторка продовжимо розгляд цього законопроекту.

Отже, «Блок Петра Порошенка» – заключний виступ.

Домбровський, будь ласка, заключний виступ від фракції.

ДОМБРОВСЬКИЙ О.Г. Шановні колеги! Я дуже прошу серйозно поставитися до теми і до законопроекту, який ми зараз обговорюємо, тому що це не просто проблема одного центрального органу виконавчої влади, це ключова проблема всієї електроенергетичної галузі.

Хочу нагадати всім, що з 1 січня 2019 року у нас вступив у силу роздрібний ринок електричної енергії. І, на жаль, викликів, зокрема з наростанням боргів при запуску роздрібного ринку електричної енергії, надзвичайно багато.

Хочу нагадати, що відповідно до закону у нас є постачальник «останньої надії», яким рішенням Кабінету Міністрів визначений ДПЗД «Укрінтеренерго», який взяв на себе ці зобов'язання без джерела покриття видатків. Це стосується боргів водоканалів. Це стосується боргів теплокомуненерго. Це сьогодні стосується боргів інших бюджетних інституцій і підприємств комунального сектору, які наращують ці борги.

Інша проблема, про яку ми з вами також повинні говорити, незважаючи на кількість народних депутатів, які є сьогодні в залі: відповідно до закону з 1 липня 2019 року у нас має бути запущений оптовий ринок електричної енергії. І величезна проблема полягає в тому, що на сьогодні система до кінця не готова до запуску оптового ринку.

Хотів би нагадати і сказати, що ми в Комітеті з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки створили окрему робочу групу, яка займається проблемами боргів, які існують на ринку електроенергії. І хотів би назвати цифру, щоб ми розуміли ціну цієї проблеми в прямому і переносному сенсі – це понад 30 мільярдів гривень, більше 1 мільярда євро, які сьогодні є дуже важким тягарем.

Інша проблема: які зміни нам треба внести до Закону України «Про ринок електричної енергії» до 1 липня для того, щоб це було безболісно, для того, щоб це не лягло на плечі наших українських громадян, для того, щоб це не призвело до колапсу на енергетичному ринку, а відповідно і з точки зору економічної та промислової політики держави.

Тому, шановні друзі, законопроект, який ми сьогодні розглядаємо, з одного боку, технічний, але з іншого боку це дуже важливий елемент надійності, безпеки всієї електроенергетичної системи України і це ключовий інструмент захисту прав споживачів. Тому що ключовий критерій захисту права будь-якого споживача – чи європейського, чи українського – це право на безперервне отримання надійної, якісної електричної енергії. І саме цей законопроект дає змогу це завдання вирішувати.

Дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Тому я вірю і переконаний, що ми наступного пленарного вівторка зможемо його прийняти. Будемо завершувати нашу роботу. Наступного вівторка – виступи народних депутатів, ваше заключне слово і голосування.

Хочу зачитати заяву, яка надійшла від Кривенка: «Прошу зарахувати мій голос «за» щодо проекту постанови [№ 10259](#) про засудження

видачі паспортів Російською Федерацією на окупованих територіях». Кривенко її підтримує, і я це зачитую публічно.

Але 18 година, час для роботи, на жаль, вичерпано, хоча могли б ми ще багато законів, звичайно, прийняти.

Сьогодні, колеги, великий день. Вітаю всіх з цим днем! Вітаю всіх, хто був прихильником і вболівав за закон про мову, всіх народних депутатів! Я думаю, ми дали великий світлий поштовх для всього нашого українського суспільства у Великий (Чистий) четвер.

Дякую всім. На цьому вечірнє пленарне засідання Верховної Ради України оголошую закритим. Завтра о 10 годині ранку очікую всіх у залі для продовження нашої роботи.

Дякую вам. До побачення. До завтра.